

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(МКІП)**

вул. Івана Франка, 19, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 235-32-57, тел. (044) 235-23-78
E-mail: info@mkip.gov.ua, web-site: <http://mkip.gov.ua/> код згідно з ЄДРПОУ 43220275

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

**Голові Львівської міської ради
Садовому А. І.**

Шановний Андрію Івановичу!

З огляду на міжнародні зобов'язання, взяті на себе Україною, та положення статті 54 Конституції України держава має забезпечувати збереження об'єктів, що становлять культурну цінність. Збереження культурної спадщини впливає на формування менталітету нації, стверджує спадкоємність одвічних цінностей і традицій, формує базу для сталого розвитку суспільства. Запорукою піднесення української культури та духовного розвитку суспільства в дусі патріотизму і любові до України є збереження та примноження культурної спадщини, яку ми отримали від попередніх поколінь. Преамбулою Закону України «Про охорону культурної спадщини» встановлено, що охорона об'єктів культурної спадщини є одним із пріоритетних завдань всіх органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про основи містобудування» одною із основних вимог до містобудівної діяльності є охорона культурної спадщини, збереження традиційного характеру середовища населених пунктів.

З метою захисту традиційного характеру середовища населених місць відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини» населені місця, які зберегли повністю або частково історичний ареал заносяться до Списку історичних населених місць України.

Межі та режими використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на територіях історичних ареалів населених місць визначаються відповідно до статті 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини» у [порядку](#), встановленому Кабінетом Міністрів України, відповідною науково-проектною документацією, яка затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини або уповноваженими ним органами охорони культурної спадщини.

В Україні 401 населений пункт визначено постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 року № 878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України» історичним населеним місцем. Цією ж постановою доручено Державному комітетові будівництва, архітектури та житлової політики разом з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та

Севастопольською міськими державними адміністраціями забезпечити протягом 2001-2003 років розроблення та затвердження науково-проектної документації з визначення меж історичних ареалів населених місць, включених до зазначеного Списку.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 3 липня 2006 року № 909 «Про затвердження Порядку визнання населеного місця історичним», Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, органи місцевого самоврядування повинні були забезпечити протягом 2006-2008 років розробку науково-проектної документації для визначення, використання і збереження історичного ареалу міст, селищ та сіл, занесених до Списку історичних населених місць.

Відповідно до пункту 5 Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 318 (далі – Постанова), межі історичних ареалів визначаються спеціальною науково-проектною документацією під час розроблення історико-архітектурних опорних планів цих населених місць.

При цьому, відповідно до пункту 2 Постанови, Міністерство культури і мистецтв, Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики разом з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування повинні були протягом 2002-2004 років забезпечити визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць.

Зокрема, Законом України «Про затвердження Загальнодержавної програми збереження та використання об'єктів культурної спадщини на 2004 – 2010 роки» від 20 квітня 2004 року № 1692-IV встановлено термін забезпечення виконання науково-дослідних і проектних робіт із розроблення історико-архітектурних опорних планів та проектів зон охорони пам'яток, визначення меж і режимів використання територій історичних ареалів населених місць, проведення інвентаризації забудови для подальшого розроблення генеральних планів історичних населених місць, протягом 2004-2010 років.

Норма щодо обов'язковості розробки і затвердження історико-архітектурного опорного плану в історичних населених місцях інтегрована до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», відповідно до статті 17 якого, для населених пунктів, занесених до Списку історичних населених місць України, в межах визначених історичних ареалів у складі генерального плану населеного пункту визначаються режими регулювання забудови та розробляється історико-архітектурний опорний план, в якому зазначається інформація про об'єкти культурної спадщини.

Генеральний план, в свою чергу є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні. Інші види містобудівної документації на місцевому рівні, такі як: плани зонування територій і детальні плани території, розробляються на основі генерального плану населеного пункту (у його складі або як окремий документ) з метою визначення умов та обмежень використання території для містобудівних потреб у межах визначених зон або уточнюють положення генерального плану населеного пункту та визначають планувальну організацію і розвиток частини території.

Таким чином, основною відмінністю планування та забудови територій населених пунктів, занесених до Списку історичних населених місць України, є розробка у складі генерального плану, як основного виду містобудівної документації на місцевому рівні, призначеного для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території такого населеного пункту, історико-архітектурного опорного плану (ІАОП).

Розробка іншої містобудівної документації на місцевому рівні без розробки та затвердження в установленому порядку ІАОП є такою, що не відповідає вимогам Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

Натомість, серед 401 історичного населеного місця в Україні лише 135 мають погоджені в установленому порядку ІАОП, що складає 34%, а 143 історичних населених місць мають затверджену в установленому порядку науково-проектну документацію із визначення меж і режимів використання історичних ареалів, що складає 36% історичних населених місць.

Динаміка затвердження Міністерством науково-проектної документації із визначення меж і режимів використання історичних ареалів та погодження ІАОП, свідчить про те, що не зважаючи на зобов'язуючі норми нормативно-правових актів лише з 2015 року активізувалась робота органів місцевого самоврядування в цьому напрямку, в тому числі завдяки внесеним змінам до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць» та скасуванням такого явища як історико-містобудівне обґрунтування.

Одночасно, ситуація, що наразі склалась в історичних населених місцях, де відсутні ІАОП, є достатньо загрозливою з точки зору збереження традиційного характеру середовища історичних населених місць, та на наш погляд ставить під сумнів законність надання відповідними уповноваженими органами містобудування та архітектури таких місць містобудівних умов та обмежень, у зв'язку із відсутністю основного виду містобудівної документації на місцевому рівні, який би відповідав вимогам Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

Оскільки згідно вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» рішення про розроблення генерального плану приймає відповідна сільська, селищна, міська рада, а виконавчі органи сільських, селищних і міських рад, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації є замовниками, організовують розроблення, внесення змін та подання генерального плану населеного пункту на розгляд відповідної сільської, селищної, міської ради, наголошуємо на необхідності вжиття невідкладних заходів щодо приведення у відповідність до вимог статті 17 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», статті 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини» генерального плану історичного населеного міста Львів та розробки і затвердження в установленому порядку ІАОП.

Додатково наголошуємо, що виконання робіт в межах історичного ареалу за відсутності погодженої Міністерством у встановленому порядку проектної документації та без відповідних дозволів Міністерства, містить ознаки правопорушень, передбачених статтями 44, 46 Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Крім того, на виконання Указу Президента України від 08 листопада 2019 року № 837/2019, на завершальній стадії перебуває робота з внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення заборони здійснювати забудову в межах визначених історичних ареалів населених пунктів, занесених до Списку історичних населених місць України, за відсутності у складі генерального плану таких населених пунктів історико-архітектурного опорного плану, а також щодо посилення відповідальності та криміналізації окремих діянь за порушення норм пам'яткоохоронного законодавства.

З повагою

**Заступник Міністра з питань
європейської інтеграції**

Світлана ФОМЕНКО